

GEMEENTERAAD GEMEENTE LEEUWARDEN  
POSTBUS 21000  
8900 JA LEEUWARDEN

Onderwerp:  
- Minima-effect rapportage  
Gemeente Leeuwarden 2025  
Nibud rapport

Leeuwarden, 3/4/2026

Aan de gemeenteraad van de gemeente Leeuwarden:

Geachte Raadsleden,

Nu u na de verkiezingen in een nieuwe samenstelling de raad bemenst, leek het ons een goed idee om nog een keer terug te komen op een eerder in de Raad ter sprake gekomen Nibud rapport van november 2025.

Alle onderzochte inkomensgroepen (tot 130% van het minimum) zouden maandelijks geld overhouden, heet het, behalve de alleenstaande met een zorgvraag tot de AOW leeftijd.

Dit klopt, als de door Nibud berekende inkomens en uitgaven plaatjes als uitgangspunt worden genomen. Maar zoals Nibud zelf stelt: de begrotingen van de diverse huishoudens typen zijn gemiddelden. Er wordt bijvoorbeeld geen rekening gehouden met schulden.

Indien een sloot gemiddeld maar 1 meter diep is en men denkt daar wel door heen te kunnen waden, zou dit in het midden van de sloot wel eens goed mis kunnen gaan. Dat is ook het probleem met gemiddelden.

Het Nibud stelt zelf dat de opgestelde maand begrotingen alleen kloppen onder de volgende voorwaarden:

**- men moet zeer goed met geld kunnen omgaan.**

Dat kan lang niet iedereen: die vaardigheid varieert van helemaal niet tot heel goed en alles daar tussen in.

**- alle inkomensondersteuning aanvragen.**

Dat is uitgaan van de ideale situatie waarbij gebruik is gemaakt van alle beschikbare (armoede)regelingen. Dat is niet realistisch.

Bijna alle regelingen kunnen alleen via internet aangevraagd worden en dat er (soms) ook nog een papieren aanvraag formulier te krijgen is, is niet algemeen bekend. Je zult maar geen internet hebben of wegens schulden zijn kwijtgeraakt of problemen hebben met een (verplicht) DigID te moeten aanvragen via de pc. We kennen ook mensen die probeerden om een regeling via de computer aan te vragen maar het maar opgaven: te gecompliceerd, plus de angst dat men het fout deed. Geen computer en naar de bibliotheek? Wie geen computer heeft kan er daar ook niet mee om gaan.

**- geen grote persoonlijke onvermijdbare uitgaven hebben.**

Denk aan afbetaling schulden, zorgkosten, hoge huur ondanks huurtoeslag enz.

Probeer eens huurtoeslag of zorgtoeslag aan te vragen zonder computer of smartphone: dat kan al een aantal jaren niet meer. Het Noodfonds energie komt vermoedelijk terug: maar zonder internet kon je niets aanvragen. Dus juist de huishoudens die het waarschijnlijk het hardste nodig hadden stonden buiten spel.

**Heffingskortingen voor zover je die kunt krijgen door een P-biljet in te vullen:** hoeveel van de mensen tot 100%/110%/120%/130% doen dat? We vragen ons dat af.

Hogere stookkosten gelden niet alleen voor alleenstaanden met een motorische beperking maar voor iedereen zonder werk met minimum inkomsten. Want de deur uit gaan kost meestal geld, maar de hele dag thuis moeten zijn betekent hogere stookkosten.

*N.B.: servicekosten lift worden sinds dit jaar niet meer deels door de huurtoeslag afgedekt. Voor huurtoeslag wordt alleen naar de kale huur gekeken.*

Voor het eerst erkent ook het Nibud: *Ook alleenstaanden zonder zorgvraag en paren zonder kinderen onder de AOW-leeftijd hebben een relatief lage bestedingsruimte. Deze huishoudens profiteren het minst van de koopkrachtrepatriaties van de afgelopen jaren, die vooral gericht zijn op huishoudens met kinderen.* Iets wat PEL al jaren zegt.

En een van de aanbevelingen luidt: *Het Nibud adviseert de positie van huishoudens zonder kinderen onder de AOW-leeftijd goed in de gaten te houden. Deze huishoudens profiteren het minst van de landelijke maatregelen en daarom is juist voor deze groep de gemeentelijke ondersteuning van belang.* **Vraag voor PEL is: wat gaat de gemeente met deze aanbeveling doen?**

Tenslotte een enkele opmerking over de bijlagen met hun specificaties van inkomsten en uitgaven: Alleenstaande tot AOW leeftijd: verbruikt 143/mnd energie en voeding 272/mnd  
Maar een paar tot de AOW leeftijd zonder kinderen verbruikt 163/md energie. En zodra iedereen de AOW leeftijd heeft bereikt verandert dit plotseling voor een alleenstaande in 154/mnd en voor dit paar in 174/mnd. Van de ene dag op de andere verandert men in een koukleum? En of de lamp of de CV nu brandt voor 1 persoon of voor 2 personen, wat is qua verbruik eigenlijk het verschil?  
Voeding: een alleenstaande op bijstandsniveau zou met alle toeslagen op 1369 netto komen en 272/mnd aan boodschappen uitgeven? Een maand duurt ong. 4,5 weken. Dat komt neer op 60 euro/week. Gezien de absurd gestegen prijzen in de supermarkt red je het daar ook als alleenstaande niet meer mee. Dat wordt droog brood en geregeld warm eten overslaan.

**Het Nibud komt aan het einde van het rapport met een aantal adviezen en aanbevelingen.**

Onze vraag aan de gemeenteraad is: wat gaat U daarmee doen? Enige aanbevelingen zijn overgenomen door B&W (Brf 16/12/25 zie bijlage) maar ze schoven een aantal aanbevelingen door naar de nieuwe gemeenteraad. Neemt U een of meer aanbevelingen over? Of wordt het rapport verder voor kennisgeving aangenomen en verdwijnt het in een bureaula?

Wij zouden er graag iets over willen horen.

Met vriendelijke groet,

J. Bakker

Secretaris vereniging PEL

*Bijlagen:*

*- Minima-effectrapportage gemeente Leeuwarden 2025 (Nibud)*

*- Brief B&W aan de Raad:*

*Minima-effectrapportage Nibud 16 december 2025*

